

„Szigorúan kritikusnak és őszintének kell lennünk
önmagunkkal szemben”

Interjú Deák Ernő történésszel az ausztriai magyarok helyzetéről

Belvedere Meridionale: – *Ausztriában a trianoni döntést megelőzően is éltek magyarok, 1920. június 4-ét követően viszont jelentősen nőtt a lélekszámuk. Milyen létszámú magyar kisebbség került Ausztriához, és mi jellemezte ennek a kisebbségnek a mindennapjait ebben az új politikai helyzetben?*

Deák Ernő: – Az átszatelolás előtt 24000 magyart számoltak a jövődöbéli Burgenland tartomány egész területén, két év múlva, 1923-ban, amikor megtartották az első osztrák népszámlálást, már kilencezerrel kevesebb, azaz 15000 magyart mutattak ki, amit különböző módon magyaráznak. Ennek természetesen politikai és egyéb okai is vannak, migráció, vagy menekülés, visszahúzóds Magyarországra. A lényeg az, hogy akkor 15000 magyarral indult ez az új tartomány, és 1981-ig 3000 alá süllyedt a létszámuk. A kétharmada asszimilálódott, vagy eltűnt a magyaroknak, ami persze nemcsak asszimilációs kérdés, hanem a családpolitikából is következik, ami természetesen nemcsak a magyarokra, hanem a horvátokra és a németajkúakra ugyanúgy vonatkozik. A világháború előtt és után még a sok- vagy többgyermekes családok voltak a mérvadóak, manapság egy vagy két gyerek a jellemző, a születési arányoknak a csökkenése is hozzájárult ahhoz, hogy a magyarok ennyire megfogytak. A másik dolog az urbanizáció, ami azt jelenti, hogy a valamikori magyar városok, vagy mezővárosok – ezekben a magyarok számaránya aránylag magas volt, pl. Németújvár, ha jól emlékszem 15%-os magyarságot tartott nyilván – illetve ezek a városi, mezővárosi szórványok teljes mértékben fölszívódtak, mivel nem

volt szerves háttérük. A másik nagy csappanás a fertőzugi majorságokban figyelhető meg. Ezek tisztán magyar lakosságú külterületi tanyák voltak, pl. Boldogasszony és így tovább, amelyeket a II. világháború után, mikor jött a nagy agrárreform, a majorsági gazdálkodás feladásával szintén felszámoltak. Az emberek aztán behúzódtak a városi központokba, Bécsűjhelyre, Alsó-Ausztria településeire, úgyhogy még itt is ki lehet mutatni több száz magyart, de mindenképpen ez volt a másik nagy fölszívóds. Ami a tulajdonképpeni központokat (pl. Felsőőr) és környékét illeti, a német adminisztráció bevezetésével jöttek az új hivatalnokok, az iskolák, a hivatalnokok gyermekeinek németoktatása, új üzemágaknak a bevezetése, új foglalkozások stb. és mivel aztán a helyi magyar lakosság csak a megszokott, mondjuk szokványos piackörzettel rendelkezett, egy új, nagyobb körzetben már nem volt megfelelő ipari, szakmunkási utánpótlás. Akik jöttek, azok mind németajkúak voltak. Itt is hasonló a helyzet, mint Erdélyben, hogy ami a fejlődést jelenti városi vagy kisvárosi szinten, az a német nyelven keresztül történt. Úgyhogy ezek a tényezők, ha kikapcsolok egyéb politikai, adminisztratív okokat, vezettek oda, hogy ennyire megfogytak a burgenlandi magyarságnak létszáma.

B. M.: – *Ezt a fogytatást nem pótolta legalább részletesen az 1956-os események utáni menekülés?*

D. E.: – Egyáltalán nem. Részben az osztrákok maguk is beismerik, hogy tudatos telepítési politikát folytattak. Másrészt a magyarok esetében is, nagyon lényeges,

hogy 1956, menekültek és Ausztria ezek a fogalmak nem fedik egészen egymást. Kb. 200-210 000 ember hagyta el annak idején Magyarországot. 30-34 ezren Jugoszlávián keresztül kerültek majd később nyugatra, és 180-182 000 az Ausztriába menekülőknél a száma. Igen ám de nem szabad elfelejteni, hogy ezek közül kb. 10-11 000 ember maradt csak itt. A legtöbbje mind továbbmigrált, az ígéret földje Amerika, Svájc és Nyugat-Németország volt. A kis semleges Ausztria épp akkor lett egy évvel korábban szabad, tehát végeredményben nem gyakorolt különösebb vonzást a magyarokra. Akik itt akartak is maradni, elégük volt olyan értelemben a kommunizmusból, hogy nem akartak közvetlenül a határ közelében maradni, és nem szabad elfelejteni azt a lényeges dolgot, hogy akkor Felsőőr is tulajdonképpen a magyar menekültek szempontjából falusias település volt. Tudjuk nagyon jól, hogy a menekülteknek a nagyobbik fele Budapestről, vagy a nagyobb városokból jött, tehát értelmiségi, műszaki, vagy tudományos pályákról, akik nem is tudtak volna semmit sem kezdeni ezeken a területeken. De ugyanakkor a helyi magyar lakossággal nem is lehetett kapcsolatot tartani, kivéve akik a határmenti falukból jöttek és talán még rokoni kapcsolataik is voltak. Azon túl pedig az osztrák államnak határozott, eltökélt szándéka volt a menekülteket minél távolabb vinni a határtól, nehogy esetleg külpolitikai bonyodalmak legyenek, hogy esetleg a határon át bujkálnak, vagy ilyesmi. Akik ott akartak maradni, vannak ilyen családok is, ott maradtak. Érdekes viszont, hogy ezek teljes mértékben izolálódtak. A helyi lakosság nem fogadta be őket. Végeredményben 1956-nak nem volt semmilyen pozitívabb kihatása a burgenlandi magyarságra.

B. M.: – *Hogyan alakult a magyarság kulturális élete? Melyek voltak a jelentősebb egyesületek, szervezetek?*

D. E.: – Ha jól emlékszem volt egy munkásegylet, az 1899-ben alakult, azután volt a Szent István, az 1918-ban, majd a Bécsi Magyar Egyesület 1934-ben. Ezek voltak a legrégebbi egyesületek, de érdekes, hogy az új menekültek mindig új, más világot hoztak magukkal, amit nem tudtak valahogy összhangba hozni az itteniekkel. Ez állandó probléma nemcsak a magyaroknál, hanem a cseheknel és az olaszoknál is. Az újabbak azt mondják, ti már elkorcsosultak vagytok, ti már nem vagytok igazi olaszok, nem vagytok igazi csehek, magyarok, majd mi megmutatjuk, tehát azt jelenti, hogy a meglévő egyesületekbe ha nem épültek be az emberek, és nem is akartak összeférhetetlenség és egyéb elvárás problémák miatt. Ezért létrehozták a saját egyesületeiket. Így azután 1945-től 1955-ig nem volt különösebb mozgás, legfeljebb Nyugat-Ausztriában, de ezek erősen jobboldali jelenségek voltak. Egyrészt az osztrákok nem nagyon engedték őket szóhoz jutni, másrészt ezek igazán provizórikus szerveződések voltak. Ennek egyedüli pozitívuma volt a fennmaradás szempontjából, hogy az Innsbrucki Magyar Gimnázium 1945 szeptemberében már megkezdte működését először csak Innsbruckból, majd Innsbruck és környékéről, utána egész Ausztriából fogadtak menekülteket, mert ugye egyrészt kevés volt a gyerek, másrészt pedig látták, hogy nemcsak az innsbrucki, hanem az ausztriai többi magyar gyerekről is gondoskodni kell. Majd következett a kommunista hatalomátvétel után a 1947–48-as ún. demokratikus menekülthullám.

Ez a Nagy Ferenc névvel fémjelzett menekültáradat, először sokkal kisebb volt, néhány tízezer emberről volt szó, akik nem tömegével jöttek, mint a 45-ösök, hanem egyénenként ill. kis csoportokban, mert akkor már problematikus volt a kijutás nyugatra, másrészt ők már demokratikus, koalíciós szellemet hoztak magukkal. Az

összeférhetetlenség nyilvánvaló volt. Ezek nagyobb részben, mint a 45-ösök, még később az 56-osok, még inkább nyugatra mentek, Nyugat-Németországba, Franciaországba és Amerikába. 1951-től már lehetett kivándorolni Amerikába, illetve a tengerentúlra, így akkor az ausztriai magyar menekültek száma jelentősen megcsappant. Csupán pár ezer főről beszélhetünk.

1956. október–novembertől megindul a menekültáradat, a számadatokat már említettem. Téblábolás erre-arra, mindenki úgy gondolta, hogy amint rendeződnek a viszonyok Magyarországon, addig itt maradnak, majd úgyis visszamennek. Mindenki meggyőződése volt, hogy majd az ENSZ-csapatok beavatkoznak, az amerikaiak ezt nem fogják eltűrni. Volt egy másik rész, főként diákok, akik úgy vélték, hogy számukra ez nyugati tanulmányút, megszívják magukat nyugati kultúrával és akkor, mire befejezik a tanulmányaikat, Magyarország ismét szabad lesz. Voltak szemfülesek, akiknek az volt a fontos, hogy végre szabad levegőt szippanthattak, érvényesülni akartak, ők természetesen minél távolabb akartak menni. A 180 000 kb. 11 000 maradt itt Ausztriában. Ezek az 56-osok Bécsben kezdtek csoportosulni a Bécsi Magyar Egyesület körül. Közben megalakult hivatalosan is a Magyar Egyházközség katolikus részről, protestáns részről a Lelkigondozó Szolgálat, volt itt Diákszövetség, a MEFESZ-nek a nyugati változata stb. A fiatalok a MEFESZ körül csoportosultak, a Bécsi Magyar Egyesület inkább egyveleg jellegű volt. A Lelkigondozó Szolgálat nem kimondottan csak vallásos, hanem karitatív volt, annak idején ez nagyon sokat jelentett. Persze Innsbruckban, Salzburgban, Linzben, Grazban is alakultak különböző egyesületek. Két-három egyesület, amely lojálisnak nyilvánította magát a magyar állammal szemben, azokat befogadták a Collegium Hungaricum épületébe, ők voltak a kiközö-

sítottak ill. az önmagukat kiközösítők. Velük semmiféle kapcsolat nem volt, nem is akartunk, mert akik elárulták a forradalmat és a kommunistákkal lepaktáltak disznótoros vacsora szintjén, ilyenekkel nem akartunk közösséget vállalni. Ebből a szempontból új kezdeményezés volt az Európa Klub, amelyik az időközben összeomlott Diákszövetséget és munkás fiatalokat kezdte tömöríteni. Ebbe belepottyantam; egy integrációs folyamat indult meg, hogy egyrészt ne legyen „munkás-paraszt különkormány”, vagy értelmiség, hanem fiatalok, és azok tapasztaljanak meg egyet-mást az idősebbektől, felvettünk idősebbeket is, egyrészt, hogy támogassanak minket, másrészt, hogy legyen egységes légkör.

Viszont volt egy érdekes jelenség, ami az egész nyugati világon jellemzi a 45-ösöket, 48-asokat, de még inkább az 56-osokat. Mi a 45-ösök szemében mind kommunisták voltunk. Én is leveleztem a Hídfő című újság szerkesztőjével, a Szálasi- és Horthy-témákról, megírtam a magam zöldfülű véleményét, és Fiala Ferenc főszerkesztő azt válaszolta, hogy ő elhiszi, hogy én jó magyar ember vagyok, de azért engem is megméltelyezett a kommunista mákony. Mindnyájan fertőzöttek voltunk. Ebből a szempontból félelmek is voltak, de bizalmatlanság mindenféleképpen. A félelem a beépített ÁVÓ-soktól, spicliktől. Ezek az egyesületek a maguk szövvényes módján labilisoknak bizonyultak. Az 1960-as évek végére Magyarországon egy nagyfokú izolációs hullám indult be. Egyrészt 1963-ban kijött az amnesztiarendelet, akkor egy csomóan visszahúzódtak. Nem alakul ki semmi, éppen ezért letelepedünk, felvesszük az osztrák állampolgárságot. Ugyanakkor lehet menni Magyarországra stb. – kezdték hangoztatni. A Magyarországra járásnak természetesen az volt az előfeltétele, hogy mellőzni kellett mindenféle politikát, tehát nem volt ajánlatos az emigránsegyesületek látogatása. A másik

rész az osztrák társadalomba kezdett beépülni, munkavállalás, családi kapcsolatok révén, vagy éppen diák volt, befejezte az egyetemet. Beépült az osztrák társadalomba, esetleg privát tartotta még a kollegákkal, barátokkal a kapcsolatot, de egyesületbe nem járt többé és ezáltal észrevétlen az asszimiláció útjára tért. Akkor támadtak olyan gondolatok, hogy valamit kellene csinálni, és ez többszöri nekifutás után sikerült 1980-ban, amikor létrehoztuk a Központi Szövetséget, miközben új egyesületek alakultak.

B. M.: – *Az 1976. évi osztrák nemzetiségi törvény hatással volt ezekre a folyamatokra?*

D. E.: – Természetesen. Többek között a nemzetiségi törvény serkentett arra, hogy legyünk ausztriai magyarok. Igaz, ezt évekkel korábban meghirdettük. Akkor az idősebb generáció felháborodott és megalkuvóknak, árulóknak tartott minket. Mi nem vagyunk ausztriai magyarok, mi magyarok vagyunk. Ez a dolog aztán egy kicsit elült és akkor jött a 1976-os nemzetiségi törvény és akkor úgy láttuk, hogy ez lenne a fogódzó. Mi, bécsi és Bécs környékén élő magyarok – gondoltuk – nemcsak ausztriai magyarok, hanem az ausztriai magyar népcsoport részeit alkotjuk. Ezt a felfogást, hosszú küzdelem után, 1992-ben tudtuk elfogadtatni az osztrák kormánnyal. Tehát most jogilag egységes magyar népcsoport van, de földrajzilag ez burgenlandiakra, és nem burgenlandiakra, elsősorban Bécs és környékén élő magyarokra terjed ki. Sajnos, a grazi, linzi magyarokat nem sikerült ebbe bevonnunk, azt mondták, ők túl fiatalok ahhoz Ausztriában, hogy a szokásjog alapján e népcsoporthoz tartozzanak. Bár erre nincs tételes törvény, három generáción keresztül ki kell mutatni a folytonosságot ahhoz, hogy valaki egy népcsoport tagja lehessen. Ez a bécsi magyaroknak sikerült, a többieknek nem.

B. M.: – *Az iskoláztatás tekintetében milyen változásokat hozott 1956?*

D. E.: – Az iskolázottságot, az iskolázta-

tást tekintve 1956 után létrejött négy magyar gimnázium, ahol kezdetben alsó tagozaton is tanultak magyar diákok, végül is 1963-ban az utolsó is megszűnt. Ennek ellenére több mint ezer diák látogatta ezeket az iskolákat, ami persze nem azt jelenti, hogy folyamatosan. Olyat is találtunk, aki egyetlenegy napot volt valamelyik gimnáziumban. Közülük azután több mint 800 azoknak a száma, akik érettségit is szereztek. Ebben nincs benne azoknak az innsbrucki diákoknak a száma, akik 1945–56 között érettségiztek. Ha 1945-ig nyúlunk vissza, ezren felül van a magyar érettségizők száma. Jelenleg a magyar egyesületi életben általában azok vannak, akik valamilyen formában még ezekhez a középiskolákhoz kapcsolódtak, vagy kapcsolódnak, a többiek eltűntek.

Jelen pillanatban hogyan állunk az iskolával? Burgenlandban két helyen van két nyelvű iskola, máshol már csak szabadon választott tantárgy a magyar. 1992–93 óta működik a felsőőri két nyelvű gimnázium, ahol van magyar tagozat is. Bécsben annyit sikerült elérnünk, hogy a Központi Szövetség keretén belül működik egy ún. Bécsi Magyar Iskola. Ez csupán a nevében iskola, mert csak kéthetenként van kétórás oktatás az Urániában, de itt is azért összegyűlnek, van olyan 50-60 beiratkozott, persze a látogatottság nagyon hullámzó. Bécs két általános iskolájában az 1996/97-es tanévtől bevezették a magyart. de ott is szabadon választott tantárgy, és a tanrenden kívül, csütörtökönként heti két óra délutáni oktatás keretében. Fontos lenne, hogy Bécs különböző középiskoláiban legalább fakultatív tantárgyként oktassák a magyart. Ami mondjuk érdekes és nagy pozitívum lenne, hiszen van finnugor tanszék az egyetemen. Viszont megelégedésünkre szolgál, hogy betöltötte tizedik életévét a „Bécsi Magyar Iskola”. A múlt ősszel külön óvodás csoport is alakult, sőt olyan gyerekeket is beíratnak, akik csak most kezdenek magyarul tanulni.

B. M.: – *Változott-e az itteni magyarok szerepe a magyarországi rendszerváltozás után?*

D. E.: – Minél jobb a kapcsolat az anyarossággal, annál jobb ez a kisebbségre nézve. A mi helyzetünk mégis egészen más. Egyrészt, mint említettem az 1960-as évek közepétől, második felétől, vagy végétől beindult egy nagyon sajnálatos izoláció, ill. asszimiláció. Tehát az, hogy politikailag, közösségre a magyarok nagy része nem merte magát deklarálni, mert fontosabbnak tartotta a magyarországi látogatásokat. A másik része meg azt mondta, hogy mit magyarokodunk, mit jönnek egyesek 1956-os szólamokkal, annak vége, békén kell lenni, mindenki érvényesüljön a maga módján, és ne törődjön ilyen dolgokkal. Mára eljutottunk odáig, hogy megtaláltuk a jogi kereteket, vagyis a népcsoporttá válás a jövő útja. Amikor megtörtént az elismerés, ezt megelőzően következett be Magyarországon a rendszerváltozás. Első látszatra természetesen mindenki örülhetett neki, és emlékszem rá, annak idején 1990 szeptemberében rendeztünk is Kufsteinben egy konferenciát, hogy az új helyzetben hogyan tovább. Útkeresés a jövőbe. Annak idején nemcsak Magyarországon, hanem Nyugaton is azt kezdték hangoztatni, hogy nincs többé emigráció, elvesztette a létjogosultságát, ami Nyugaton egyet jelent a magyarság feladásával.

B. M.: – *Mi történt ezen a konferencián?*

D. E.: – Mi ott, akkor megállapítottuk, hogy a politikai értelemben vett emigráció esetleg megszűnt, de a magyarok itt maradtak. Voltak intellektuális vállalkozások, kezdve a müncheni Új Látóhatáron, folytatva az Irodalmi Újsággal stb. és ezeket fölszámolták egymás után, mintha nem lett volna rájuk szükség. Ugyanakkor kialakult korábban is, de 1990-től aztán szisztematikusan a magyarországi publikációs lehetőség. És itt van, ezt szinte szomorú kijelenteni, de ki kell mondani, itt van az írástudók árulása. Magyarországon más az optika. Hogy az illetők

állták a sarat, ápolták a magyarságot – nem vitatható, de legtöbbször azt nem veszik észre, hogy itt mindenki saját magának magyarokodott. Amikor Magyarországon megnyíltak a zsilepek, akkor aztán vitték haza a műveiket és ott publikáltak. Ezáltal elsorvadt a nyugati magyar könyvkiadás, elsorvadt a sajtó stb. Végeredményben azért próbáltuk felmérni a beállt helyzetet. Most a gondolatok szabadon áramolhatnak Kelet és Nyugat között, az emberek is mozognak, de ami a hazatérést, visszatelepülést illeti, egészen más képet kapunk. Nem akarok beszélni amerikai meg nyugat-európai helyzetekről vagy esetekről, vegyük csak a kis Ausztriát. Rengetegen köztük – erdélyiek, vajdaságiak – kiépítették a maguk kis bázisát; sokan, főleg nyugdíjasok, vettek lakást Magyarországon. De arról szó sincs, hogy ők visszatérnének Magyarországra, kialakult egy furcsa kétféleképp. Közösségi szempontból képzeljünk el hasonló helyzetet a szlovákiai vagy éppen a vajdasági magyarok esetében, hogy ők átköltöznek, Szeged környékén lébecolnak, és akkor járnak vissza hétvégénként! Ez nem magyarság, ez újmódi nomádság. Tehát a magyarság annyira mobilissá vált, hogy tulajdonképpen nomádokká váltunk. Ez azt jelenti, hogy egy nagyon nagy tömeg – egyszerűen úgy fogalmazom –, hogy „víkend-magyarok”. Tehát hétfőtől péntekig derék osztrák állampolgárok: járnak dolgozni természetesen a nyelvük német, és akkor pénteken, a munka után vagy legkésőbb szombaton, beülnek a kocsiba és mennek culangerezni vagy építkezni, vagy éppen élvezik a kertjüket, vagy nem tudom én micsodát, vagy egy budapesti éttermet, színházat és így tovább.

Tehát ez azt jelenti, hogy mindaz ami szellemi, kulturális szempontból magyar, az mind áttevődik Magyarországra. Itt mi biológiai létezők, és ebből az itteni magyarságnak semmi haszna nincs. Ez az új módi nomádság oda vezet, hogy például a gyerekek

Messzelátó

számára valamit. Ha valakinek nincs magyarságélménye, akkor az számára közömbös.

Talán elrugaskodottnak hangzik, de mégis ezt vallom, hogy ezt kellene valahogy elhinteni a fiatalokban – mint ahogyan Gyenge Imre mondta egyszer, hogy tulajdonképpen nekünk magyaroknak itt Ausztriában 150%-osnak kell lennünk ahhoz, hogy mint magyarok és mint osztrákok meg tudjuk állni a helyünket. A mi magyarságunk – ha eltekintünk a víkendtől – a túlórán, a szolgálati időn, a munkaidőn túli magyarság. Akár tetszik, akár nem, ide szinte fanatikus idealizmusra van szükség, tehát jelentsen az illető számára olyan érték-többletet, olyan élményt, hogy a munkaidőn túl is vállalom azt, hogy itt valami kulturális élet legyen. Ezt az igényt kell élményszerűen elhinteni a fiatalokban. Óriási felelősség ez és óriási probléma egyben. A saját gyermekeink a példa, mennyire sikerül ezen fáradozásunk. A mi nyelvünk tolvajnyelv. Tele vagyunk göröcsökkel, idegenséggel, gyökértelenséggel, és ezeket kellene valahogy megszüntetni, hogy a fiatal ösztönszerűen közenk tartozónak érezze magát. Számukra van osztrák vagy német történelem, irodalom, van osztrák polgári élet. Magyarban ez mind nincs meg. Amit viszont nem ismernek, hogyan viszonyuljanak hozzá. Valamilyen módon – akár német nyelven –

közvetíteni kell feléjük történelmünket, kultúránkat.

B. M.: – *Nagyon szerettem volna valami biztatót kicsikarni tőled így a beszélgetés vége felé, de úgy látom...*

D. E.: – A biztató mindig a kiszámíthatatlan. Az a bizonyos X. Az a meggyőződés, hogy nagyon szigorúan kritikusnak és őszintének kell lennünk önmagunkkal szemben. Egy kicsit kívülállóként tudjuk szemlélni az életünket, mert ha az ember belefeledkezik a saját dolgaiba, akkor nem veszi észre, hányadán áll. Mindig vannak olyan élmények, amikor valaki egyszerűen csak előkerül, és hiányzik neki a magyarság. Bízom benne, hogy ez az igény jelentkezik. Ami ezen túlmenően szerintem rendkívül fontos, hogy Magyarországnak tudomásul kell vennie, emberi szinten milyen nagy felelőssége van a kisebbségi szórvány magyarokkal szemben. Fontos továbbá, hogy a kisebbségi és szórványságban élő magyar fel tudjon nézni nemzetére, hiszen a többségi népekkel szemben nem biztos, hogy valaki gyalázatában is meri, tudja vállalni nemzetét.

B. M.: *Köszönöm az interjút a Belvedere Meridionale szerkesztősége nevében!*

D. E.: – Nagyon szívesen. Én is köszönöm a beszélgetést.

ZAKAR PÉTER

„NEVES TÖRTÉNÉSZEINK” ELŐADÁSSOROZATUNKBAN
1999. MÁJUS 13-ÁN, CSÜTÖRTÖKÖN 16 ÓRAKOR
DR. KUBINSZKY MIHÁLY, A SOPRONI EGYETEM ÉPÍTÉSZPROFESSZORA,
NEMZETKÖZI HÍRÚ VASÚTTÖRTÉNÉSZ TART ELŐADÁST
„MAGYAR VASÚTI ÉPÍTÉSZET A XIX. SZÁZADBAN” CÍMMEL.
MINDEN KEDVES ÉRDEKLŐDŐT SZERETETTEL VÁRUNK
A JUHÁSZ GYULA TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA
TÖRTÉNETTUDOMÁNYI TANSZÉKÉN.
(SZEGERD, HATTYAS SOR 10.)